ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 5ης Ιουνίου 2014*

«Σύμβαση εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν — Άρθρο 54 — Αρχή “ne bis in idem” — Πεδίο εφαρμογής — Απόφαση δικαστικής αρχής συμβαλλόμενου κράτους περί παύσεως της ποινικής διώξεως λόγω ανεπαρκών αποδείξεων — Δυνατότητα επαναλήψεως της ανακριτικής διαδικασίας σε περίπτωση νέων αποδείξεων — Έννοια της φράσεως “δικάστηκε αμετάκλητα” — Ποινική δίωξη σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος κατά του ίδιου προσώπου για τα ίδια πραγματικά περιστατικά — Εξάλειψη της ποινικής αξιώσεως της πολιτείας και εφαρμογή της αρχής ne bis in idem»

Στην υπόθεση C-398/12,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 35 ΕΕ, που υπέβαλε το Tribunale di Fermo (Ιταλία) με απόφαση της 11ης Ιουλίου 2012, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 29 Αυγούστου 2012, στο πλαίσιο της ποινικής δίκης κατά του

M,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους L. Bay Larsen (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, K. Lenaerts, αντιπρόεδρο του Δικαστηρίου, που μετέχει στη σύνθεση ως δικαστής του τέταρτου τμήματος, M. Safjan, J. Malenovský και A. Prechal, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: E. Sharpston

γραμματέας: A. Impellizzeri, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ’ ακροατηρίου συζητήσεως της 12ης Σεπτεμβρίου 2013,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— οι Q και R, εκπροσωπούμενοι από τους C. Taormina και L.V. Mascioli, avvocati,

— η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από τον G. Palatiello, avvocato dello Stato,

— η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον T. Materne και την C. Pochet,

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον T. Henze και την J. Kemper,

— η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις C. Schillemans, M. de Ree, C. Wissels και B. Koopman,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

— η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον A. Posch,

— η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους B. Majczyna, M. Arciszewski και M. Szpunar, καθώς και την M. Szwarc,

— η Ελβετική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον D. Klingele,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την F. Moro και τον R. Troosters,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 6ης Φεβρουαρίου 2014,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 54 της συμβάσεως εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν, της 14ης Ιουνίου 1985, μεταξύ των κυβερνήσεων των κρατών της Οικονομικής Ένωσης Μπενελούξ, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Γαλλικής Δημοκρατίας, σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα (ΕΕ 2000, L 239, σ. 19), η οποία υπογράφηκε στο Σένγκεν στις 19 Ιουνίου 1990 (στο εξής: ΣΕΣΣ).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ποινικής δίκης διεξαγόμενης στην Ιταλία κατά του M, βάσει των ίδιων πραγματικών περιστατικών με αυτά που αποτέλεσαν αντικείμενο παράλληλης ανακριτικής διαδικασίας στο Βέλγιο, σχετικά με τη διάπραξη πράξεων σεξουαλικής βίας σε βάρος ανηλίκου, κατά το διάστημα μεταξύ Μαΐου 2001 και Φεβρουαρίου 2004, στο έδαφος του Βελγίου.

Το νομικό πλαίσιο

Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών

3 Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία υπεγράφη στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: ΕΣΔΑ), στο έβδομο πρόσθετο πρωτόκολλο αυτής, το οποίο υπεγράφη στο Στρασβούργο στις 22 Νοεμβρίου 1984 και έχει κυρωθεί από 25 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: έβδομο πρόσθετο πρωτόκολλο της ΕΣΔΑ), στο άρθρο 4, με τίτλο «Δικαίωμα κάθε προσώπου να μη δικάζεται ή […] τιμωρείται δύο φορές για το ίδιο αδίκημα» ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Κανένας δεν μπορεί να διωχθεί ή καταδικασθεί ποινικά από τα δικαστήρια του ίδιου κράτους, για μια παράβαση για την οποία ήδη αθωώθηκε ή καταδικάσθηκε με αμετάκλητη απόφαση, σύμφωνα με τον νόμο και την ποινική δικονομία του κράτους αυτού.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν εμποδίζουν την επανάληψη της διαδικασίας, σύμφωνα με τον νόμο και την ποινική δικονομία του κράτους για το οποίο πρόκειται, εάν υπάρχουν αποδείξεις νέων ή μεταγενέστερων της απόφασης γεγονότων ή υπήρξε θεμελιώδες σφάλμα της προηγούμενης διαδικασίας, που θα μπορούσαν να επηρεάσουν το αποτέλεσμα της υπόθεσης.

3. Καμιά απόκλιση από αυτό το άρθρο δεν επιτρέπεται με βάση το άρθρο 15 [της ΕΣΔΑ].»

Το δίκαιο της Ένωσης

Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

4 Το άρθρο 50 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), με τίτλο «Δικαίωμα του προσώπου να μη δικάζεται ή να μην τιμωρείται ποινικά δύο φορές για την ίδια αξιόποινη πράξη», έχει ως εξής:

«Κανείς δεν διώκεται ούτε τιμωρείται ποινικά για αδίκημα για το οποίο έχει ήδη αθωωθεί ή καταδικασθεί εντός της Ένωσης με οριστική απόφαση ποινικού δικαστηρίου σύμφωνα με τον νόμο.»

Το πρωτόκολλο (αριθ. 19) σχετικά με το κεκτημένο του Σένγκεν

5 Το πρωτόκολλο (αριθ. 19) σχετικά με το κεκτημένο του Σένγκεν που έχει ενσωματωθεί στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη της Λισσαβώνας (ΕΕ 2010, C 83, σ. 290) ορίζει, στα άρθρα 1 και 2, ότι το Βασίλειο του Βελγίου και η Ιταλική Δημοκρατία περιλαμβάνονται στα κράτη μέλη στα οποία εφαρμόζεται το κεκτημένο του Σένγκεν.

Το πρωτόκολλο (αριθ. 36) σχετικά με τις μεταβατικές διατάξεις

6 Κατά το άρθρο 10, παράγραφοι 1 και 3, του προσαρτημένου στη ΣΛΕΕ πρωτοκόλλου (αριθ. 36) σχετικά με τις μεταβατικές διατάξεις, οι αρμοδιότητες του Δικαστηρίου δυνάμει του τίτλου VI της Συνθήκης ΕΕ, στην έκδοση που ισχύει πριν από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας, παραμένουν αμετάβλητες για πέντε έτη από τη θέση σε ισχύ της Συνθήκης της Λισσαβώνας, όσον αφορά τις πράξεις της Ένωσης οι οποίες εκδόθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος αυτής, συμπεριλαμβανομένων των τομέων στους οποίους έχουν γίνει αποδεκτές δυνάμει του άρθρου 35, παράγραφος 2, της ΕΕ.

Η δήλωση κατά το άρθρο 35, παράγραφος 2, ΕΕ

7 Από την ενημέρωση σχετικά με την ημερομηνία ενάρξεως ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ, η οποία δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* την 1η Μαΐου 1999 (ΕΕ L 114, σ. 56), προκύπτει ότι η Ιταλική Δημοκρατία προέβη σε δήλωση κατά το άρθρο 35, παράγραφος 2, ΕΕ, με την οποία αποδέχτηκε την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου να αποφαίνεται προδικαστικώς σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 35, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΕΕ.

Η ΣΕΣΣ

8 Το κεκτημένο του Σένγκεν περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τη ΣΕΣΣ. Ο τίτλος ΙΙΙ της ΣΕΣΣ, με τίτλο «Αστυνομία και ασφάλεια», περιλαμβάνει κεφάλαιο 3, επιγραφόμενο «Εφαρμογή της αρχής ne bis in idem». Κατά το άρθρο 54 της ΣΕΣΣ, το οποίο περιλαμβάνεται στο εν λόγω κεφάλαιο 3:

«Όποιος [δικάστηκε] αμετάκλητα από ένα συμβαλλόμενο μέρος δεν μπορεί να διωχθεί από ένα άλλο συμβαλλόμενο μέρος για τα ίδια πραγματικά περιστατικά, υπό τον όρον όμως ότι, σε περίπτωση καταδίκης, η ποινή έχει ήδη εκτιθεί ή εκτίεται ή δεν μπορεί πλέον να εκτιθεί σύμφωνα με τους νόμους του συμβαλλομένου μέρους που επέβαλε την καταδίκη.»

Το βελγικό δίκαιο

9 Το άρθρο 128 του βελγικού Code d'instruction criminelle (Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, στο εξής: ΚΠΔ) ορίζει ότι όταν υποβάλλεται αίτημα παραπομπής του κατηγορουμένου σε δίκη, «αν το ανακριτικό τμήμα κρίνει ότι από τα πραγματικά περιστατικά δεν προκύπτει η διάπραξη αξιόποινης πράξεως ή ότι δεν υπάρχουν αποδείξεις σε βάρος του κατηγορουμένου, αποφασίζει να μη συνεχιστεί η διαδικασία».

10 Το άρθρο 246 του ΚΠΔ προβλέπει τα εξής:

«Αν το δικαστικό συμβούλιο κρίνει ότι δεν συντρέχει λόγος παραπομπής της υποθέσεως στο ακροατήριο, ο κατηγορούμενος δεν μπορεί να δικαστεί αργότερα για τα ίδια πραγματικά περιστατικά, εκτός αν υπάρξουν νέες αποδείξεις.»

11 Το άρθρο 247 του ΚΠΔ προβλέπει τα εξής:

«Θεωρούνται νέες αποδείξεις οι μαρτυρικές καταθέσεις, τα έγγραφα και τα πρακτικά που δεν μπόρεσαν να υποβληθούν στην κρίση του δικαστικού συμβουλίου και τα οποία μπορούν είτε να ενισχύσουν τις αποδείξεις που δεν είχαν κριθεί επαρκείς από το δικαστικό συμβούλιο είτε να παρουσιάσουν τα πραγματικά περιστατικά με νέο τρόπο που είναι χρήσιμος για την αποκάλυψη της αλήθειας.»

12 Όπως προκύπτει από τη δικογραφία, στο Βέλγιο το Cour de cassation έχει αποφανθεί ότι τα άρθρα 246 και 247 ΚΠΔ δεν εφαρμόζονται μόνο σε αποφάσεις του δικαστικού συμβουλίου περί παύσεως της ποινικής διώξεως αλλά και σε κάθε περίπτωση στην οποία οι ανακριτικές δικαστικές αρχές, περιλαμβανομένου του ανακριτικού τμήματος, περατώνουν την ανάκριση με απόφαση περί παύσεως της ποινικής διώξεως.

13 Το άρθρο 248 ΚΠΔ ορίζει ότι σε περίπτωση που υπάρξουν νέες αποδείξεις ο αρμόδιος αξιωματικός της δικαστικής αστυνομίας ή ο αρμόδιος ανακριτής αποστέλλει αντίγραφα των εγγράφων και των αποδείξεων στον εισαγγελέα του εφετείου. Ο τελευταίος μπορεί να ζητήσει από τον πρόεδρο του δικαστικού συμβουλίου να ορίσει δικαστή ενώπιον του οποίου θα διεξαχθεί νέα ανάκριση κατόπιν αιτήματος της εισαγγελικής αρχής.

Το ιταλικό δίκαιο

14 Το άρθρο 604 του ιταλικού ποινικού κώδικα ορίζει ότι πράξεις σεξουαλικής βίας που τελούνται από Ιταλό πολίτη μπορούν να διωχθούν στην Ιταλία ακόμη και αν τελέσθηκαν στην αλλοδαπή.

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

15 Ο M., Ιταλός πολίτης ο οποίος κατοικεί στο Βέλγιο, μετά από σειρά μηνύσεων που υπέβαλε η νύφη του, Q, διώχθηκε ποινικά το 2004 για πράξεις σεξουαλικής βίας και παράνομες πράξεις σεξουαλικής φύσεως, στις οποίες περιλαμβανόταν και προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας κοριτσιού κάτω των 16 ετών.

16 Ο M. φερόταν να έχει διαπράξει τις πράξεις αυτές στο Βέλγιο κατά το διάστημα μεταξύ Μαΐου 2001 και Φεβρουαρίου 2004 σε βάρος της εγγονής του, N, γεννηθείσας στις 29 Απριλίου 1999, με τη συμμετοχή του γιου του, O, πατέρα της N.

17 Μετά από ανακριτική διαδικασία κατά την οποία συνελέγησαν και εξετάστηκαν ποικίλα αποδεικτικά στοιχεία, το ανακριτικό τμήμα του tribunal de première instance de Mons (Βέλγιο) εξέδωσε απόφαση περί μη παραπομπής στο ακροατήριο, με τη μορφή της από 15 Δεκεμβρίου 2008 διατάξεως, λόγω ανεπαρκών αποδείξεων (στο εξής: διάταξη περί παύσεως της ποινικής διώξεως).

18 Το δικαστικό συμβούλιο του cour d'appel de Mons [Εφετείου της Μονς] (Βέλγιο) επικύρωσε τη διάταξη περί παύσεως της ποινικής διώξεως με απόφαση της 21ης Απριλίου 2009. Η αναίρεση που ασκήθηκε κατά της αποφάσεως αυτής απερρίφθη από το Cour de cassation (Βέλγιο), με απόφαση της 2ας Δεκεμβρίου 2009.

19 Παράλληλα με την ανακριτική διαδικασία που διεξαγόταν στο Βέλγιο και κατόπιν μηνύσεως που κατέθεσε η Q στις 23 Νοεμβρίου 2006 στην ιταλική αστυνομία, ασκήθηκε ποινική δίωξη σε βάρος του M για τα ίδια πραγματικά περιστατικά με αυτά που αναφέρονται στις σκέψεις 15 και 16 της παρούσας αποφάσεως, ενώπιον του Tribunale di Fermo.

20 Στις 19 Δεκεμβρίου 2008, κατόπιν ανακριτικής διαδικασίας που κάλυψε, κατ' ουσίαν, τα ίδια ζητήματα με την ανάκριση που διεξαγόταν στο Βέλγιο, ο ανακριτής του Tribunale di Fermo διέταξε την παραπομπή του M σε δίκη ενώπιον του πολυμελούς τμήματος του ανωτέρω δικαστηρίου.

21 Κατά την ακροαματική διαδικασία της 9ης Δεκεμβρίου 2009 ενώπιον του Tribunale di Fermo ο M επικαλέσθηκε την απόφαση της 2ας Δεκεμβρίου 2009 του Cour de cassation και την αρχή ne bis in idem.

22 Η εισαγγελική αρχή και οι συνήγοροι της Q παραδέχτηκαν ότι αντικείμενο της ανακρίσεως στο Βέλγιο ήταν τα ίδια γεγονότα με αυτά που αποτέλεσαν το αντικείμενο της ανακρίσεως στην Ιταλία, όμως υποστήριξαν ότι δεν έχει εκδοθεί απόφαση επί της ουσίας της υποθέσεως με ισχύ δεδικασμένου και για τον λόγο αυτό προέβαλαν ότι η διάταξη της 15ης Δεκεμβρίου 2008 περί παύσεως της ποινικής διώξεως δεν εμποδίζει τη μεταγενέστερη επανάληψη της διαδικασίας σε περίπτωση που υπάρξουν νέες αποδείξεις.

23 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι η εν λόγω διάταξη περί παύσεως της ποινικής διώξεως εμποδίζει την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, με εξαίρεση την περίπτωση που υπάρξουν νέα αποδεικτικά στοιχεία σε βάρος του, κατά το άρθρο 247 ΚΠΔ.

24 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει, επίσης, ότι κατά το βελγικό δίκαιο η επανάληψη της ανακριτικής διαδικασίας λόγω της υπάρξεως νέων αποδείξεων επιτρέπεται μόνο κατόπιν αιτήματος της εισαγγελικής αρχής.

25 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Tribunale di Fermo αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Αμετάκλητη δικαστική απόφαση περί παύσεως ποινικής διώξεως, εκδοθείσα από [δικαστήριο κράτους μέλους] της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχει προσχωρήσει στη σύμβαση εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν (ΣΕΣΣ) μετά από ενδελεχή ανάκριση που διεξήχθη στο πλαίσιο διαδικασίας δυνάμενης να επαναληφθεί εφόσον ανακύψουν νέα αποδεικτικά στοιχεία, εμποδίζει την έναρξη ή τη διεξαγωγή δίκης για τα ίδια πραγματικά περιστατικά κατά του ίδιου προσώπου σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

26 Με το ερώτημά του το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 54 της ΣΕΣΣ έχει την έννοια ότι διάταξη περί παύσεως της ποινικής διώξεως σε βάρος ορισμένου προσώπου η οποία εμποδίζει να ασκηθεί σε βάρος του προσώπου αυτού νέα ποινική δίωξη για τα ίδια πραγματικά περιστατικά εντός του συμβαλλόμενου κράτους στο οποίο εκδόθηκε η διάταξη, εκτός αν

υπάρξουν νέες αποδείξεις κατά του εν λόγω προσώπου, πρέπει να θεωρηθεί ως αμετάκλητη απόφαση, υπό την έννοια του άρθρου αυτού, η οποία κατά συνέπεια εμποδίζει την άσκηση νέας ποινικής διώξεως σε βάρος του ίδιου προσώπου για τα ίδια πραγματικά περιστατικά σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος.

27 Από το γράμμα του άρθρου 54 της ΣΕΣΣ προκύπτει ότι όποιος «δικάστηκε αμετάκλητα» σε ένα συμβαλλόμενο κράτος δεν μπορεί να διωχθεί για τα ίδια πραγματικά περιστατικά σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος.

28 Προκειμένου να κριθεί αν μια δικαστική απόφαση αποτελεί απόφαση με την οποία κάποιος δικάζεται αμετάκλητα, υπό την έννοια του εν λόγω άρθρου, πρέπει να εξετασθεί αν η απόφαση αυτή εκδόθηκε κατόπιν εκτιμήσεως της ουσίας της υποθέσεως (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση Miraglia, C-469/03, EU:C:2005:156, σκέψη 30).

29 Το Δικαστήριο έχει κρίνει, συναφώς, ότι απόφαση των δικαστικών αρχών συμβαλλόμενου κράτους με την οποία ο κατηγορούμενος απαλλάχθηκε αμετακλήτως λόγω ανεπαρκών αποδείξεων πρέπει να θεωρηθεί ότι στηρίζεται σε μια τέτοια εκτίμηση (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση van Straaten, C-150/05, EU:C:2006:614, σκέψη 60).

30 Διαπιστώνεται, επομένως, ότι διάταξη περί παύσεως της ποινικής διώξεως η οποία εκδίδεται κατόπιν ανακρίσεως, κατά την οποία συνελέγησαν και εξετάστηκαν διάφορα αποδεικτικά στοιχεία, πρέπει να θεωρηθεί ότι αποτέλεσε το αντικείμενο εκτιμήσεως επί της ουσίας της υποθέσεως υπό την έννοια της αποφάσεως Miraglia (EU:C:2005:156), στο μέτρο που αποτελεί αμετάκλητη απόφαση περί της ανεπάρκειας των αποδείξεων αυτών και αποκλείει την επανεξέταση της υποθέσεως βάσει των ίδιων στοιχείων.

31 Από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει, συναφώς, ότι για να θεωρηθεί ότι κάποιος έχει «δικαστεί αμετάκλητα» για τα πραγματικά περιστατικά που του καταλογίζονται, υπό την έννοια του άρθρου 54 της ΣΕΣΣ, πρέπει να έχει εξαλειφθεί αμετάκλητα η ποινική αξίωση της πολιτείας, κατά τρόπον ώστε η επίμαχη απόφαση να παρέχει, εντός του συμβαλλόμενου κράτους όπου εκδόθηκε, την προστασία που απορρέει από την αρχή ne bis in idem (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση Turanský, C-491/07, EU:C:2008:768, σκέψεις 32 και 35 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

32 Συγκεκριμένα, η απόφαση που, σύμφωνα με το δίκαιο συμβαλλόμενου κράτους που άσκησε ποινική δίωξη κατά ορισμένου προσώπου, δεν εξαλείφει αμετάκλητα την ποινική αξίωση της πολιτείας εντός του εν λόγω κράτους, δεν μπορεί καταρχήν να συνιστά δικονομικό εμπόδιο για την άσκηση ή τη συνέχιση ποινικής διώξεως κατά του ίδιου προσώπου για τα ίδια πραγματικά περιστατικά σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος (απόφαση Turanský, EU:C:2008:768, σκέψη 36).

33 Όπως προκύπτει, όμως, από την απόφαση περί παραπομπής, μετά την έκδοση της αποφάσεως του Cour de cassation στις 2 Δεκεμβρίου 2009 η διάταξη περί παύσεως της ποινικής διώξεως απέκτησε ισχύ δεδικασμένου. Επομένως, η ποινική αξίωση της πολιτείας έχει εξαλειφθεί, με αποτέλεσμα να εμποδίζεται η άσκηση νέας ποινικής διώξεως κατά του M στο Βασίλειο του Βελγίου για τα ίδια πραγματικά περιστατικά, βάσει των ίδιων στοιχείων με αυτά που εξετάστηκαν κατά τη διαδικασία επί της οποίας εκδόθηκε η διάταξη περί παύσεως της ποινικής διώξεως. Πράγματι, τα άρθρα 246 έως 248 ΚΠΔ ορίζουν, κατ' ουσίαν, ότι η διαδικασία μπορεί να επαναληφθεί μόνο βάσει νέων αποδείξεων, δηλαδή, βάσει αποδεικτικών στοιχείων που δεν έχουν ήδη υποβληθεί στην κρίση του δικαστικού συμβουλίου, ικανών να μεταβάλουν την απόφαση περί παύσεως της ποινικής διώξεως.

34 Εξάλλου, υπενθυμίζεται ότι, όπως έκρινε το Δικαστήριο στη σκέψη 40 της αποφάσεως Bourquain (C-297/07, EU:C:2008:708), σχετικά με απόφαση εκδοθείσα ερήμην, το γεγονός απλώς και μόνον ότι στο πλαίσιο της οικείας ποινικής διαδικασίας, κατά το εθνικό δίκαιο, μπορεί να επιβάλλεται η επανάληψη της διαδικασίας δεν αποκλείει τον χαρακτηρισμό της αποφάσεως αυτής ως «αμετάκλητης», υπό την έννοια του άρθρου 54 της ΣΕΣΣ.

35 Επισημαίνεται, εξάλλου, ότι το δικαίωμα να μη δικάζεται και να μην τιμωρείται κάποιος ποινικά δύο φορές για την ίδια αξιόποινη πράξη κατοχυρώνεται επίσης στο άρθρο 50 του Χάρτη, συνεπώς το άρθρο 54 της ΣΕΣΣ πρέπει να ερμηνευτεί υπό το πρίσμα του ανωτέρω άρθρου του Χάρτη.

36 Στο πλαίσιο αυτό, επισημαίνεται καταρχάς ότι η κρίση περί του «αμετάκλητου» χαρακτήρα της επίμαχης ποινικής αποφάσεως πρέπει να γίνεται βάσει του δικαίου του κράτους μέλους που εξέδωσε την απόφαση αυτή.

37 Παρατηρείται, περαιτέρω, ότι κατά τις επεξηγήσεις σχετικά με το άρθρο 50 του Χάρτη, οι οποίες πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την ερμηνεία του Χάρτη (απόφαση Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, σκέψη 20 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία), «όσον αφορά τις καταστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 4 του πρωτοκόλλου αριθ. 7, δηλαδή την εφαρμογή της αρχής στο εσωτερικό του ιδίου κράτους μέλους, το διασφαλιζόμενο δικαίωμα έχει την ίδια έννοια και την ίδια εμβέλεια με το αντίστοιχο δικαίωμα της ΕΣΔΑ». Πράγματι, δεδομένου ότι το άρθρο 54 της ΣΕΣΣ εξαρτά τον «αμετάκλητο» χαρακτήρα της δικαστικής αποφάσεως, για την εφαρμογή της αρχής ne bis in idem σε πιθανές διώξεις εντός άλλου συμβαλλόμενου κράτους, από τον αμετάκλητο ή μη χαρακτήρα της εν λόγω αποφάσεως στο συμβαλλόμενο κράτος όπου εκδόθηκε, το σημείο αυτό των επεξηγήσεων είναι κρίσιμο στην υπό κρίση υπόθεση.

38 Από το άρθρο 4, παράγραφος 2, του έβδομου προσθέτου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ προκύπτει, όμως, ότι η αρχή ne bis in idem που κατοχυρώνεται στην παράγραφο 1 του εν λόγω άρθρου δεν εμποδίζει τη δυνατότητα επαναλήψεως της διαδικασίας «εάν υπάρξουν αποδείξεις νέων ή μεταγενέστερων της απόφασης γεγονότων» που θα μπορούσαν να επηρεάσουν το αποτέλεσμα της υποθέσεως.

39 Έχει κριθεί, συναφώς, στην απόφαση του ΕΔΔΑ Zolotoukhine κατά Ρωσίας (αριθ. 14939/03 § 83, 10 Φεβρουαρίου 2009) ότι το άρθρο 4 του εβδόμου πρόσθετου πρωτοκόλλου «εφαρμόζεται σε περίπτωση που ασκείται νέα ποινική δίωξη και η προηγούμενη αθωωτική ή καταδικαστική απόφαση έχει ήδη αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου». Αντιθέτως, τα έκτακτα ένδικα μέσα δεν λαμβάνονται υπόψη προκειμένου να κριθεί αν η διαδικασία έχει περατωθεί αμετακλήτως. Μολονότι αυτά τα ένδικα μέσα αποτελούν συνέχεια της αρχικής διαδικασίας, ο «αμετάκλητος» χαρακτήρας της αποφάσεως δεν μπορεί να εξαρτηθεί από την άσκησή τους (ΕΔΔΑ Zolotoukhine κατά Ρωσίας, αριθ. 14939/03 § 108, 10 Φεβρουαρίου 2009).

40 Εν προκειμένω, η δυνατότητα επαναλήψεως της ανακριτικής διαδικασίας λόγω νέων αποδείξεων, όπως προβλέπεται στα άρθρα 246 έως 248 ΚΠΔ, δεν μπορεί να αναιρέσει τον αμετάκλητο χαρακτήρα της επίμαχης στην υπόθεση της κύριας δίκης διατάξεως περί παύσεως της ποινικής διώξεως. Η δυνατότητα αυτή δεν αποτελεί, βεβαίως, «έκτακτο ένδικο μέσο», υπό την έννοια της ανωτέρω νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, αλλά συνεπάγεται την κατ' εξαίρεση κίνηση, βάσει διαφορετικών αποδεικτικών στοιχείων, μιας χωριστής διαδικασίας και όχι την απλή συνέχιση της διαδικασίας που έχει ήδη ολοκληρωθεί. Εξάλλου, δεδομένης της ανάγκης να ελέγχεται αν τα στοιχεία που προβάλλονται για να δικαιολογήσουν την επανάληψη της διαδικασίας είναι πράγματι καινούρια στοιχεία, κάθε νέα διαδικασία που στηρίζεται σε αυτή τη δυνατότητα επαναλήψεως της διαδικασίας κατά του ίδιου προσώπου και για τα ίδια πραγματικά περιστατικά μπορεί να κινηθεί μόνο στο συμβαλλόμενο κράτος μέλος στο έδαφος του οποίο εκδόθηκε η επίμαχη διάταξη.

41 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 54 ΣΕΣΣ έχει την έννοια ότι διάταξη περί παύσεως της ποινικής διώξεως σε βάρος ορισμένου προσώπου η οποία εμποδίζει να ασκηθεί σε βάρος του προσώπου αυτού νέα ποινική δίωξη για τα ίδια πραγματικά περιστατικά, εντός του συμβαλλόμενου κράτους στο οποίο εκδόθηκε η διάταξη, εκτός αν υπάρξουν νέες αποδείξεις κατά του εν λόγω προσώπου, πρέπει να θεωρείται ως αμετάκλητη απόφαση, υπό την έννοια του άρθρου αυτού, η οποία κατά συνέπεια εμποδίζει την άσκηση νέας ποινικής διώξεως σε βάρος του ίδιου προσώπου για τα ίδια πραγματικά περιστατικά σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος.

Επί των δικαστικών εξόδων

42 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 54 της συμβάσεως εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν, της 14ης Ιουνίου 1985, μεταξύ των κυβερνήσεων των κρατών της Οικονομικής Ένωσης Μπενελούξ, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Γαλλικής Δημοκρατίας, σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα (ΕΕ 2000, L 239, σ. 19), η οποία υπογράφηκε στο Σένγκεν (Λουξεμβούργο) στις 19 Ιουνίου 1990, έχει την έννοια ότι διάταξη περί παύσεως της ποινικής διώξεως κατά ορισμένου προσώπου η οποία εμποδίζει να ασκηθεί σε βάρος του προσώπου αυτού νέα ποινική δίωξη για τα ίδια πραγματικά περιστατικά, εντός του συμβαλλόμενου κράτους στο οποίο εκδόθηκε η διάταξη, εκτός αν υπάρξουν νέες αποδείξεις κατά του εν λόγω προσώπου, πρέπει να θεωρείται ως αμετάκλητη απόφαση, υπό την έννοια του άρθρου αυτού, η οποία κατά συνέπεια εμποδίζει την άσκηση νέας ποινικής διώξεως σε βάρος του ίδιου προσώπου για τα ίδια πραγματικά περιστατικά σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος.

(υπογραφές)